

ČETVRTI MEDIEVISTIČKI KOLOKVIJ U MONT SAINT-MICHELU
(31. X. – 1. XI. 1996.)

Centar za medievističke studije (Centre d'Études médiévales) Sveučilišta »Jules Verne« iz Amiensa i Reineke Gesellschaft iz Greifswalda organizatori su, već tradicionalnoga, medievističkoga skupa koji se pod kraj godine redovito održava u glasovitom atraktivnom normandijskom srednjovjekovnom mjestu Mont Saint-Michel, za koje je Victor Hugo jednom napisao: »...Mont Saint-Michel je u moru kao što je Keopsova piramida u pustinji.« Otok je smješten u istoimenoj dubokoj uvali, a zbog svoga prirodnoga položaja stoljećima je bio fizički izoliran (podizanjem umjetnoga nasipa 1875. postaje poluotok) od civilizacijskih europskih strujanja te je, što je paradoksalno, upravo zato postao najznačajnijim duhovnim i umjetničkim medievističkim središtem Zapadne Europe. Od pojave benediktinaca na otoku, 966. godine, pa na protegu kroz više stoljeća upravo su se ovdje sudarala mnoga intelektualna strujanja, čija se tradicija, eto, nastavlja i danas. Neobično je bogata srednjovjekovna povijest benediktinske opatije za koju je vezan višestoljetni kontinuirani rad skriptorija (jednoga od najvećih u ono vrijeme u Europi) u kojemu je istodobno radilo tridesetak pisara. Do danas je sačuvano preko 4000 različitih rukopisnih knjiga koje se čuvaju u knjižnici u Avranchesu pod nazivom »rukopisi iz Mont Saint-Michela«, među kojima je najpoznatija monumentalna Biblija u dva toma s oko 1200 stranica – djelo jednoga pisara, te za ono doba već »kласično« djelo Grgura Velikoga *Moralia in*

Job u dva toma s tisuću, brižno rukom ispisanih, stranica koje su pisali pisari Harvard, Martin i Gautier. Nije ni čudo što je upravo ovo mjesto odabrano za održavanje medievističkoga skupa čiji su sudionici u potpunosti mogli osjetiti kulturno i znanstveno ozračje Srednjega vijeka.

Znanstveni skup je ovoga puta obrađivao temu ljudi i životinja u Srednjem vijeku – HOMMES ET ANIMAUX AU MOYEN AGE; MENSCH UND TIER IM MITTELALTER. Okupilo se dvadesetak medievista iz Njemačke, Francuske, Portugala, Švicarske i Hrvatske koji su u izlaganjima nastojali razotkriti tajnovite i nepoznate uloge životinja u čovjekovu okružju, te njihovu simboličku kroz razne forme života ljudi u Srednjem vijeku. Tako je u novom svjetlu prikazan odnos čovjeka i konja: Carlos F. C. Carreto (Lisabon) *La Parole (dé)bridée. Esquisse d'une Métaphore*; Marie-Geneviève Grossel (Valenciennes) *Présence des animaux dans la "Chevalerie de Judas Macchabée" de Gautier de Belleperche*. Tema lukavstva, kao temeljna karakteristika lisice i majmuna, zauzima posebno mjesto u srednjovjekovnoj zapadnoeuropskoj literaturi, o čemu su izlagali: Alexander Schwarz (Lausanne) *Ruse humaine et ruse animalière* i Corinne Zemmour (Paris) *Hommes et animaux au Moyen Age, selon le "Roman de Renart": approche lexicologique et symbolique de la question architecturale*. O slonu i devi u srednjovjekovnoj njemačkoj književnosti, uz zanimljive sli-

kovne priloge, govorila je Danielle Buschinger: *L'éléphant dans quelques oeuvres littéraires du Moyen Age allemand*. U izlaganju Colette Stévanovitch (Amiens) *L'escargot dans la poésie anglaise du Moyen Age et de la Renaissance* podrobno je razotkrivena čudnovata uloga puža u srednjovjekovnom poimanju dobra i zla, što je pobudilo interese i drugih sudionika skupa za buduća šira istraživanja o značaju te životinje za čovjeka. Srednjovjekovna keltska legenda o Tristanu i Izoldi promatrana je kroz ulogu psa u odnosu prema čovjeku u izlaganju Jean-Marc Pastréa (Rouan): *Tristan et les chiens dans la matière européenne de Tristan*.

Zasebnu cjelinu kolokvija predstavljala su dva predavanja koja su razmatrala problem »basne« kao književne vrste u Srednjem vijeku: Michel Kowalewicz (Metz/Amiens) *La découverte d'Esopo médiéval dans l'espace germanophone des Lumières*; Wolfgang Spiewok (Greifswald) *La fable allemande du Moyen Age tardif*. Poseban pristup zadanoj temi simpozija dali su Hans-Wilhelm Schäfer (Arolsen-Mas.) *Kalb, Löwe, Adler. Templer und Kirche im "Jüngerer Titarel"*, Jacques Voisenet (Toulouse) *L'animal en l'homme ou du passage par les orifices* i Antonija Zaradija Kiš (Zagreb) *Double aspect des animaux dans le Moyen Age croate*, čije se izlaganje temeljilo na specifičnostima prijevoda naziva nekih životinja u hrvatskoglagoljskoj redakciji starozavjetne *Knjige o Jobu*, te o ulozi dvostrukoga aspekta

(konkretno / abstraktno) u njihovom prevođenju.

Službeni jezici skupa bili su francuski, njemački i engleski, dok su gotovo sva izlaganja objelodanjena na francuskom jeziku u seriji zbornika »Wodan« vol. 72, Reineke-Verlag Greifswald 1997., pod nazivom kongresa *Hommes et animaux au Moyen Age*. To je jedna od dviju serija osobito renomiranih časopisa godišnjaka izdavačke kuće Reineke, koja se bavi objavljivanjem isključivo znanstvenih radova na temu srednjovjekovne književnosti. Iako je ova izdavačka kuća relativno »mlada« (osnovana je 1992.), svoj je ugled među medievistima stekla konkretnim tematskim pristupom srednjovjekovnoj književnoj problematici, otvorenim stavom prema svim civilizacijskim prožimanjima u srednjovjekovnoj Europi, ekspeditivnom publikacijom, a uz to i posebno odabranim mjestima održavanja simpozija koja svojim vizualnim i duhovnim ugođajem potkrepljuju znanstveni stvaralački interes. Za savršenu organizaciju skupa i boravka sudionika, osobito je zaslužna prof. Danielle Buschinger koja je u završnoj riječi istakla i poduprla značaj sudjelovanja medievista iz novonastalih europskih zemalja, posebno se pritom osvrnuvši na Hrvatsku i njezinu ulogu u europskim povijesnim tokovima.

ANTONIJA ZARADIJA KIŠ